

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО МЕХАНОТЕХНИКА

“ПРОФЕСОР ЦВЕТАН ЛАЗАРОВ”

гр. Пловдив, ул. “Братя Бъкстон” №71 А, тел. 0896610721;

www.pgmplovdiv.info, e-mail: mehano@pgmplovdiv.info, район Южен

Утвърждавам:

Директор

инж. Анета Чилингирова

**УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО,
ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ В ПГМТ „ПРОФЕСОР ЦВЕТАН
ЛАЗАРОВ“, ГР. ПЛОВДИВ**

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в училищното образование в различни форми. Интегрирано е в учебното съдържание на учебните предмети в рамките на общообразователната подготовка от VIII до XII клас . Възможно е да се преподава в часа на класа, в дейностите по интереси, в извънкласни училищни, извънучилищни и междуучилищни дейности, както и при общата подкрепа за личностно развитие.

(1) ДОС за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се определя с наредба. (2) Държавният образователен стандарт определя: (чл.1. ал. 1 от Наредба за ГЗЕИО)

1. същността и целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
2. начините и формите за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
3. рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;
4. институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

ПРИОРИТЕТИ:

1. Изграждане на автономна и активна личност, която разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;
2. Познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализацията се свят;

3. Зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство.
4. Осъзнава и цени своята културна идентичност;
5. Взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
6. Изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
7. Взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
8. Носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
9. Подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;

ЦЕЛИ:

1. Познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
2. Познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях;
3. Умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.

НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. В процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка.
2. В часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
3. В заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден;
4. В рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие
5. По НП „Без свободен час”
6. Разработване на проекти
7. Включване в мероприятия на Община Пловдив и други институции

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ

- Те са част от Стратегията на ПГМТ „Проф. Цветан Лазаров“ .
- Темите са определени в Разпределенията на часа на класа в определените степени.
- Учителите по своя преценка използват, комбинират и адаптират изискванията съобразно интересите и потребностите на учениците и по ред, указан в Правилника на ПГМТ „Проф. Цветан Лазаров“.

**РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОБЛАСТЕ И РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ГРАЖДАНСКО ЗДРАВНОТО,
ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ**

Област на компетентност	Знания, умения и отношения В резултат на обучението
Междупersonни отношения	<p>умения за изслушване, задаване на въпроси, перифразиране, даване и приемане на обратна връзка; решаване на конфликти; изясняване на собствените и чуждите ценности и очаквания във взаимоотношенията; изразяване на обич и близост; знания за понятията приятелство и интимно партньорство – роли, права и отговорности; разбиране за семейството като социална единица, за различните роли, права и отговорности в него и тяхната динамика в жизнения цикъл; знания и умения за влизане в различни социални роли (ролева пластичност), описва и обяснява груповите процеси и роли, принадлежност към групи, лидерство; умения за критично осмисляне на влиянията на културата, традициите, медиите върху взаимоотношенията</p>
Социална среда	<p>проблеми на училищната общност диалог между заинтересованите страни, проекти за развитие на училището като демократична общност</p>
Права на човека	<p>равнищата на публичното управление, правомощията на местни властови институции и процедурите за взаимодействие на гражданите с тях; познава правата на групи със специални нужди – деца, хора с увреждания, малцинства; правата на човека като рамка, която може да служи за борба с несправедливостите</p>
Демократично гражданство	<p>статус на гражданина и ролята му в публичния живот, спецификата и значението на гражданското общество и различните форми на гражданска активност; отговорността на отделния индивид в гражданското общество.</p>

Идентичности и различия в обществото	различни форми на расизъм, както и успешни практики за тяхното преодоляване; ефективността на държавни политики за интеграция на групи със специални нужди от гледна точка на гарантиране на техните права и на концепцията за качество на живот
Власт, политика и демократични ценности	основните характеристики на модерните политически идеологии (ляво и дясно)важността на активната позиция на гражданина и неговото взаимодействие с институциите за преодоляване на негативни обществено-политически явления и създаване на възможности за устойчиво политическо, икономическо и социално развитие; значение на демократичните ценности и на демократичните институции за формирането на гражданска национална идентичност
Социална политика, справедливост и солидарност	справедливостта и солидарността като основания на обществения живот в контекста на европейските ценности и проявява готовност за солидарни действия с нуждаещи се; запознат е с принципите и формите на хуманната социална работа и с актуални социални политики на държавата и социални проекти на НПО

Глобализация, плурализъм и толерантност	необходимост от предефиниране на ключови понятия, като мир, война, справедливост, власт, толерантност, развитие пред лицето на съвременни глобални проблеми, като тероризма, бежанските кризи, екологичните проблеми и климатичните промени, явления от обществения живот в страната, Европа и света от гледна точка на понятията за плурализъм и толерантност
Психично здраве и личностно развитие	етапи на жизненото развитие на човека; умения за справяне с промените, свързани с юношеството като етап на жизненото развитие; показва умения за отстояване на личния избор при зачитане на правата на другите хора; демонстрира умения за критично осмисляне на влиянието на средата – семейството, групата, значими хора и образи, средствата за масова информация, култура, традиции, социални норми, ценности, митове, вярвания върху личността (начина, по който човек възприема себе си и другите, неговите избори и поведение); собствени ценности и избори; собствения стил на вземане на решения и последствията от него; идентифицира и решава проблеми; дългосрочни житейски цели; идентифицира собствените си чувства и връзката им с поведението; изразява собствените чувства по конструктивен начин
Физическо развитие и дееспособност	влияние на личното поведение и навици върху различните системи и здравето, здравословни избори във връзка с промените, които настъпват в процеса на растежа и развитието; оптимално равнище на физическа дееспособност
Превенция на употребата на психоактивни вещества	влияние на психоактивните вещества върху репродуктивното здраве и бременността (плода); умения за анализ и критично осмисляне на влиянието на социалните модели, социалната среда, култура, традиции, медии, семейство, връстници, приятелски групи, за употребата или не употребата на психоактивни вещества; умения за намиране и осъществяване на алтернативни начини и дейности за: приобщаване към групи, справяне със стрес и тревожност, за позитивни преживявания

<p>Безопасност и първа помощ</p>	<p>фактори, които водят до злополуки и насилие; умения за идентифициране на ситуации на насилие и злополуки и избор на стратегии за избягването им; обяснява връзката на алкохола и другите наркотици със злополуките и насилието; демонстрира умения за решаване на конфликти; демонстрира умения за оказване на първа помощ при удавяне, транспортиране на пострадали, при ухапване от животни; предлага и оказва помощ при злополуки и в ситуации на насилие</p>
<p>Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции</p>	<p>предимства и ограничения на различните методи на контрацепция и начините на тяхното използване за предпазване от нежелана бременност, болести, предавани по полов път, ХИВ/СПИН; местата, където може да получи специализирана помощ и консултиране, и разбира необходимостта от тях; осъзнава, че родителството е въпрос на избор и отговорността, свързана с него; демонстрира основни знания и умения за бъдещо родителство; предпазване от нежелана бременност, болести, предавани по полов път, ХИВ/СПИН; има нагласа за отговорно сексуално поведение спрямо себе си и другите; показва толерантно отношение към хора с различно сексуално поведение и начин на живот</p>
<p>Хранене</p>	<p>индивидуални, семейни и културно обусловени различия по отношение начина на хранене; влиянието на средата – семейство, приятели, национални традиции, върху личния избор на начин на хранене, последствията от използването и съчетаването на различните видове храни; лично седмично меню, съобразено с потребностите на възрастта и растежа в периода на юношеството; връзката между калориите, активността и теглото и да подбира своето дневно и седмично меню съобразно своите потребности и факторите на средата – наличност на храни, социални и културални особености; описва опасностите от предприемане на действия за рязко намаляване на теглото</p>

<p>Вода, почва, въздух</p>	<p>информация за замърсяването на въздуха в големи градове и населени места замърсяването, индустрията и бита; понятието „Горещи точки на замърсяване“; основните замърсители на въздуха – фини прахови частици, серни и азотни оксиди, тропосферен озон и др., специфични замърсители – сероводород, амоняк, летливи органични съединения, фреони и др.; видове замърсяване на почвите и оценява влиянието му върху околната среда и човешкото здраве; разработва идеи и проекти за опазване на чистотата на водите и водните басейни; методи да пести водата в дома си и да опазва нейната чистота;</p>
<p>Енергия и климат</p>	<p>източници на обществено-достъпна информация за възможните въздействия върху атмосферата и околната среда от производството на енергия от различни източници при работа по различни проекти; проверява хипотези и възможни решения и обосноваване на позиции за балансирано и щадящо природата потребление на енергийни ресурси механизми за намаляване на емисиите на парникови газове (Европейска схема за търговия с емисии на парникови газове, Схема за доброволно намаление на емисии); последствията от климатичните промени върху екосистемите и техния капацитет да осигуряват устойчив приток на храна, енергия и вода; интерпретира необходимостта от адаптиране към изменението на климата и смекчаване на последиците от климатичните промени; идеи и проекти за адаптация към изменението на климата</p>

<p>Биологично разнообразие</p>	<p>различни устойчиви практики за възобновяване на природните ресурси, ползите за обществото, финансови и социални;</p> <p>биологичното разнообразие в естествена екосистема и агроекосистема;</p> <p>основните заплахи при превръщането на определени територии в агроекосистеми;</p> <p>познава термина монокултура;</p> <p>разграничава понятията трансгранична защитена територия, Национална екологична мрежа Натура 2000, Европейска мрежа Натура 2000, Парк на мира;</p> <p>коментира ролята на националните и наднационалните защитени територии за опазване на биологичното разнообразие;</p> <p>систематизира и проверява причините и заплахите, водещи до намаляване на биологичното разнообразие и изчезване на определени видове;</p> <p>прилага практически методи за оценка на състоянието на биологичното разнообразие</p>
<p>Потребление и отпадъци</p>	<p>кръговратът на материалите и обяснява различни начини за обработване и рециклиране;</p> <p>различни прости и многокомпонентни материали, използвани във всекидневието;</p> <p>понятията „кръгова икономика“, „зелена икономика“, „синя икономика“;</p> <p>примери за успешни инициативи от света и от мястото, в което живее, за справяне с отпадъците, които носят финансови и социални ползи за обществото;</p> <p>посочва основните принципи за третиране на различни видове отпадъци, като депониране, рециклиране, компостиране, изгаряне;</p> <p>коментира ползи и заплахи от различните видове третиране;</p> <p>аргументира разделното събиране на отпадъци като подход за управление на отпадъците;</p> <p>коментира основните принципи на управление на отпадъците, като принцип на предотвратяването, принцип „Замърсителят плаща“, принцип на предвидливостта, принцип на близостта</p>
<p>Общество и околна среда</p>	<p>механизмите, с които разполагат институциите и гражданското общество, за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда;</p> <p>обществени кампании на екологична тема и в дейности на организации, занимаващи се с опазване на околната среда;</p> <p>солидарност и сътрудничество с различни обществени субекти за постигане на общи екологични цели</p>

Културни идентичности	механизми за конструиране на национална, етническа и религиозна идентичност; ефектите от влиянието на културни и социални фактори върху междуетническите и междурелигиозните отношения
Културна осъзнатост	културно обусловени различия в живота на етнически и религиозни общности у нас – степен на контекстуалност, степен на индивидуализъм, отношение към властта, степен на избягване на несигурността и др.; публикации в медиите и изяви в социалните медии, които се отнасят до междуетническите и междурелигиозните отношения
Културни различия, толерантност и конструктивни взаимодействия	културно-историческите основания на религиозната и междуетническата толерантност; съхраняване на културно-историческото наследство като споделена отговорност на различните културни общности; видове публични политики, отнасящи се до интеркултурните отношения, като асимиляция, авто/сегрегация, интеграция; дискусии относно значими събития и проблеми, свързани с интеркултурните взаимодействия; може да се включва в разработването и реализирането на проекти, които имат за предмет интеркултурни отношения
Интеркултурно образование и права на човека	различни схващания за човешки права в зависимост от съответния цивилизационен контекст легитимността на законовата уредба за защита на човешките права у нас; познава институционални механизми за реагиране при нарушаване на човешки права; проявява готовност за защита на собствените и чуждите човешки права

ВЪЗПИТАВАНЕ НА НАЦИОНАЛНО САМОЧУВСТВИЕ, ОБЩОЧОВЕШКИ ЦЕННОСТИ, ДОБРОДЕТЕЛИ И ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА РОДОЛЮБИВИТЕ ТРАДИЦИИ:

1. Честване на всички национални и училищни празници.
2. Спазване на задължителните символи на българското училище: Национално знаме, Държавен химн, училищно знаме.
3. Отбелязване патронния празник на училището
4. Тематични дискусии в ЧК, свързани с гражданското, здравното, екологично обучение и възпитание на учениците